

FOLKEHØGSKOLERÅDET

Norsk Folkehøgskolelag (NF) • Noregs Kristelege Folkehøgskolelag (NKF)

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

J.nr.177/09/C.1.07

Oslo 26. november 2009

Høringsuttalelse: NOU 2009: 18 Rett til ny læring

Folkehøgskolerådet er folkehøgskolenes skolepolitiske samarbeidsorgan og uttaler seg også på vegne av Norsk Folkehøgskolelag og Noregs Kristelege Folkehøgskolelag.

I forbindelse med NOU 2009:18 Rett til læring vil Folkehøgskolerådet uttale følgende:

Folkehøgskolerådet er positiv til det som står om folkehøgskolen i NOU'n, men mener i tillegg at folkehøgskolene er en underutnyttet ressurs for ungdom og voksne med spesielle læringsbehov. For å utnytte denne verdifulle ressursen bedre, bør de støtteordninger som gjelder ellers i samfunnet, også gjøres gjeldende for folkehøgskolen.

Folkehøgskolens pedagogiske tilbud

Folkehøgskolen er som læringsarena særlig godt egnet til integrering av elever med spesielle behov. De inkluderes i et sosialt og pedagogisk fellesskap, et sunt fellesskap for både disse elevene og deres venner på skolen. Flere faktorer understøtter dette. For det første er skolefellesskapet lite. Når 5-10 prosent av elevene på en internatskole har særskilte behov, inkluderes de lettere som en del av fellesskapet fordi elevene kjenner hverandre godt. For det andre varer fellesskapet døgnet rundt, slik at elevene med særskilte behov er med i "familiefølelsen" som oppstår i slike miljøer. Fellesskapet omfatter ikke bare skoletiden, men alle sammenhenger. For det tredje gir folkehøgskolen disse elevene en mulighet til å bidra i andre sammenhenger enn bare klasserommet. De får vist sterke sider selv om de ikke alltid er faglig sterke.

Antall

På norsk folkehøgskole går det ca 7000 elever på lange kurs hvert år. Av dem er ca 300 dobbelttellende, dvs. at skolene får ekstra tilskudd til undervisningen av disse elevene. Det egentlige tallet elever med særlig behov for støtte er imidlertid høyere fordi en del skoler ikke tar "bryet" med å rapportere de som dobbelttellende elever.

Fire skoler

Fire skoler er spesielt innrettet mot elever med funksjonshemming og får også et spesielt tilskudd for denne delen av folkehøgskoledriften:

- Lundheim folkehøgskole er spesielt tilrettelagt for elever med fysisk funksjonshemming.
- Peder Morset folkehøgskole er innrettet mot integrering og psykisk utviklingshemming
- Soltun Folkehøgskole har et sterkt fokus inn mot ungdom som av en eller annen grunn faller utenom det ordinære skolesystem-
- Ål folkehøgskole som er nevnt i NOU'n har en ekstra fokus inn mot døve elver.

FOLKEHØGSKOLERÅDET

Norsk Folkehøgskolelag (NF) • Noregs Kristelege Folkehøgskolelag (NKF)

Andre tilbud

I tillegg til de fire skolene som får øremerkede tillegg, er det åtte skoler som har organiserte tilbud om tilpasset opplæring. Målgruppene varierer, men hovedmålet er botrening og arbeidstrening. Elevene kan ha både fysiske og psykiske behov. En tilpasset opplæring på en folkehøgskole har fordeler av pedagogisk og sosial karakter (se over), men også av kulturell karakter. Sammen med andre elever (og lærere) får de en utviklet større glede av og muligheter for aktiviteter i for eksempel musikk eller friluftsliv. Andre skoler utvikler gode arbeidsvaner som del av sitt læringsopplegg. Noen skoler tilbyr egne linjer (for eksempel Bo- og arbeidstrening), mens andre lar elevene med særskilte behov være elever på skolens vanlige linjer. Det må bemerkes at Trygderetten har godkjent opplegget med bo- og arbeidstrening på minst en skole som arbeidstrening i et opplæringsløp akseptert av NAV.

Alle folkehøgskoler er i utgangspunktet åpne for elever med særskilte behov. Mange av dem trenger ekstra støtte i andre sammenhenger enn folkehøgskolen, og de har rett til å få slik støtte. Den er tilgjengelig. Folkehøgskolerådet foreslår at myndighetene, der det er nødvendig endrer støttebestemmelsene og legger forholdene bedre til rette for at ungdom og voksne med særskilte behov kan utnytte de mulighetene og den læringsarenaen som folkehøgskolene representerer.

Med hilsen for Folkehøgskolerådet

Lars Sigve Meling
Leder

Odd Arild Netland
Sekretær